

Agnieszka Wójcik

Jubileusz Profesora Jana Jachymka

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio K, Politologia 8, 225-227

2001

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Różnorodność i bogactwo problematyki poruszanej przez kilkudziesięciu autorów podczas dwudniowej konferencji nie pozwala na dokładniejsze omówienie treści poszczególnych wystąpień i prezentację choćby najważniejszych wniosków formułowanych w trakcie dyskusji w poszczególnych sekcjach. Ukoronowaniem dorobku uczestników i organizatorów konferencji będzie planowana publikacja materiałów pokonferencyjnych, czym również są bardzo zainteresowani samorządowcy praktycy.

Konferencja: *Samorząd terytorialny w III Rzeczypospolitej Polskiej – 10 lat doświadczeń* była niewątpliwie udanym przedsięwzięciem organizacyjnym i naukowym, zważywszy liczbę uczestników (około 200 osób) i blisko 60 wygłoszonych referatów. Była ona drugą konferencją współorganizowaną w Lublinie przez Zakład Samorządów i Polityki Lokalnej Wydziału Politologii UMCS w ciągu ostatnich dwóch lat, której tematyka związana jest z procesami transformacji ustrojowej państwa i szeroko rozumianą ideą samorządności. Przebieg i duże zainteresowanie tematem konferencji potwierdzają potrzebę organizowania podobnych przedsięwzięć w przyszłości.

Zbigniew Adamowicz

Jubileusz Profesora Jana Jachymka

20 września 1999 roku w sali im. Ignacego Daszyńskiego odbyło się uroczyste otwarte posiedzenie Rady Wydziału Politologii z okazji sześćdziesiątej rocznicy urodzin i trzydziesto-pięcioletnia pracy naukowej prof. zw. dr. hab. Jana Jachymka.

Profesor urodził się 20 września 1939 roku we wsi Zaporze na Zamojszczyźnie. Ukończył studia historyczne na UMCS w Lublinie w 1962 roku. Rozbudzone wówczas sympatie polityczne kierowały się ku ruchowi ludowemu, co miało wpływ na kształtowanie także zainteresowań naukowych. W pierwszych latach pracy zawodowej podjął badania nad dziejami wsi oraz ruchu ludowego na Lubelszczyźnie. Zwieńczyła je rozprawa doktorska pt. *Oblicze społeczno-polityczne wsi lubelskiej w latach 1930–1939*, którą obronił w 1974 r. w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Doktorat otworzył Mu drogę do pracy na Uniwersytecie, którą podjął jako adiunkt w Studium Nauk Politycznych UMCS. W kręgu zainteresowań Jana Jachymka znalazły się, obok problematyki regionalnej także dzieje ruchu ludowego w Polsce, biografistyka oraz myśl polityczna – dziedzina wówczas zaniedbana.

Badania podejmowane przez Profesora cechowała pionierskość tematów, począwszy od ruchu ludowego na Lubelszczyźnie. Niezwykle wartościowy jest wkład Profesora w pogłębienie znajomości myśli ludowej i rozwój metodologii badań w tej dziedzinie. Nowy model badawczy zaprezentował w pracy *Myśl polityczna PSL Wyzwolenie 1918–1931*, na podstawie której uzyskał w 1983 roku stopień doktora habilitowanego. Natomiast wydana w 1991 roku książka *Polskie Stronnictwo Ludowe Lewica (1913–1921)* jest bodaj pierwszą pracą z zakresu dziejów ruchu ludowego, ukazującą mechanizm rozkładu i odejścia ugrupowania ze sceny politycznej.

Profesor podejmuje również problematykę współczesnej myśli ludowej. Opublikowana w 1993 roku praca *Neoagrarium i trzecia droga. Przebudowa i walka o nową Polskę* stanowi propozycje do dyskusji nad ważnym w okresie przebudowy ustrojowej zagadnieniem – do jakiej Polski dążą poszczególne ruchy polityczne.

Profesor Jan Jachymek inspirował i kierował badaniami zespołowymi nad ważnymi kategoriami myśli politycznej: mniejszości narodowe, religia i Kościół katolicki, sojusznicy i przeciwnicy ruchu ludowego. Należy podkreślić współdziałanie w organizacji I Kongresu Historyków Wsi i Ruchu Ludowego w czerwcu 1995 roku w Rzeszowie, w 100-lecie polskiego ruchu ludowego. Profesor kierował tam sekcją myśli politycznej i redagował wydawnictwo materiałów z konferencji.

Na bogaty dorobek naukowy Profesora składa się 15 książek w tym 6 autorskich, 2 współautorskie i 7 pod redakcją, 2 wydawnictwa źródłowe, liczne rozprawy, artykuły i recenzje, także prace popularnonaukowe – razem 177 pozycji w bibliografii. Wszystkie są oparte na solidnej podstawie warsztatowej.

W 1990 roku został profesorem tytularnym, w 1994 roku uzyskał stanowisko profesora zwyczajnego. Wyrazem uznania dla autorytetu naukowego Profesora było powołanie go przez Ministra Edukacji Narodowej do Komisji Ekspertów MEN – Zespół Nauk Społecznych (Politologia) na kadencję w latach 1994–1997.

Pracę naukową Profesor Jachymek łączy z działalnością w różnych zespołach i gremiach kierowniczych w Uniwersytecie. Od 1990 roku kierował Międzyuczelnianym Instytutem Nauk Politycznych, a od 1993 roku (przez dwie kadencje) Wydziałem Politologii, do którego powstania wydatnie się przyczynił. Pod Jego kierunkiem kształtowała się wizja rozwoju na polu naukowym, dydaktycznym, materialnym, promująca Wydział do rangi czołowych ośrodków politologicznych w Polsce. Z inspiracji Profesora i przy Jego udziale działa od 1994 r. sekcja K (Politologia) Annales UMCS. Pod Jego redakcją ukazało się VI tomów tej sekcji. Dzięki Jego wysiłkom jako Dziekana odzyskała świetność siedziba Wydziału Politologii – dawny pałac Lubomirskich.

Jest też cenionym mistrzem i przyjacielem młodych pracowników nauki, co znajduje wyraz zwłaszcza na płaszczyźnie działalności Zakładu Myśli Politycznej XIX i XX w., który organizował od 1984 r. Dzięki wielu wysiłkom powstał zespół naukowy, liczący się w dziedzinie badań nad polską myślą polityczną. Postawę Profesora cechuje życzliwość a jednocześnie dbałość o odpowiedni poziom merytoryczny i warsztatowy powstających w Zakładzie prac naukowych, co sprzyja zdobywaniu stopni naukowych przez młodszych pracowników.

Poza pracą na Uniwersytecie Profesor służy swą wiedzą i doświadczeniem w różnych zespołach: Radzie Naukowej Zakładu Historii Ruchu Ludowego w Warszawie, Kolegium Redakcyjnym „Roczników Dziejów Ruchu Ludowego”, Zarządzie Głównym Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego, Rady Naukowej Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego.

Należy zaznaczyć, że Profesor przez wiele lat działał na niwie politycznej w Zjednoczonym Stronnictwie Ludowym. Reprezentował stronnictwo w obradach Okrągłego Stołu w 1989 r. Wziął udział w Kongresie Odrodzenia Jedności Polskiego Stronnictwa Ludowego w 1990 r., kiedy powstało PSL. Na początku lat 90. wycofał się z czynnego życia politycznego.

Jubileusz 60. rocznicy urodzin Profesora zbiegł się z 35-leciem Jego działalności naukowej oraz ćwierćwieczem pracy na Uniwersytecie. Uznanie dla Jego dokonań naukowych, organizacyjnych, politycznych wyrażali uczestnicy uroczystego spotkania 20 września. Wśród gości znaleźli się: Rektor UMCS prof. zw. dr hab. Marian Harasimiuk, Prorektorzy: prof. zw. dr hab. Jan Pomorski, prof. dr hab. Zbigniew Krupa, b. Rektor prof. zw. dr hab. Kazimierz Goebel i b. Prorektor prof. dr hab. Wojciech Witkowski; prezes Zarządu Głównego Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego prof. zw. dr hab. Józef R. Szaflik, marszałek woj. lubelskiego Arkadiusz Bratkowski, ekscelencja arcybiskup senior prof. zw. dr hab. Bolesław Pylak.

Na uroczystość przybyli też współpracujący naukowo z Jubilatem profesorowie z innych uczelni: z Uniwersytetu Warszawskiego – Kazimierz Przybysz, Józef Kukułka, Eugeniusz Zieliński i Romułd Turkowski; Rektor Wszechnicy Świętokrzyskiej w Kielcach prof. dr hab. Mieczysław Adamczyk. Byli też profesorowie z innych Wydziałów UMCS, przedstawiciele mediów, najbliżsi członkowie Rodziny Profesora.

Z rąk Rektora UMCS prof. Mariana Harasimiuka Jubilat otrzymał odznakę „Amicis Universitatis” w uznaniu zasług dla organizacji Wydziału Politologii jako ważnego faktu dla rozwoju całej uczelni.

W imieniu prezesa Polskiego Stronnictwa Ludowego Jarosława Kalinowskiego wiceprezes Tadeusz Sławewski wręczył Profesorowi medal pamiątkowy im. Wincentego Witosa – „Za zasługi dla Ruchu Ludowego”.

Komitet Redakcyjny: prof. zw. dr hab. Ziemowit Jacek Pietraś, prof. dr hab. Alicja Wójcik, dr Waldemar Paruch wręczyli Jubilatowi okolicznościowy tom Annales UMCS sec. K, vol. VI, 1999 r.

zatytułowany „Państwo. Ludowcy. Myśl Polityczna”. Tytuł wskazuje na główne pola badawcze Profesora Jana Jachymka. Zamieściło w nim teksty 37 autorów z różnych ośrodków akademickich.

Przedstawione zostały też listy i depesze gratulacyjne do Jubilata. Nadesłali je m.in.: prof. dr Peter Fila, Dziekan Wydziału Studiów Społecznych Uniwersytetu Masaryka w Brnie (Republika Czeska), Prorektor UMCS prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek, Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Prof. zw. dr hab. Michał Śliwa, Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Technicznej, prof. zw. dr hab. Stanisław Dąbrowski, prof. zw. dr hab. Helena Brodowska Kubicz z Łodzi, dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego MEN dr Józef Lepiech.

Po części oficjalnej uczestnicy wzięli udział w spotkaniu towarzyskim.

Alicja Wójcik